

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122015193
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122015193.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 09.01.2023, č. k. 35PP/58/2022-34, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22.06.2023 v Trnave, takto

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e s a napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, podmienkovo prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený :

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp.zn. 46T/157/2018, zo dňa 17.07.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 4To/81/2020, zo dňa 20.05.2021.

III.

Podľa § 68 ods. 1 Trestného zákona odsúdenému určuje skúšobnú dobu za súčasného nariadenia probačného dohľadu nad odsúdeným v trvaní 3 (tri) roky.

IV.

Podľa § 51 ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona odsúdenému ustanovuje v skúšobnej dobe podmienkového prepustenia tieto primerané povinnosti a obmedzenia :

- zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- pravidelne a v dohodnutých termínoch, najmenej raz za mesiac sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi Krajského súdu v Bratislave s príslušným miestom jeho výkonu, prvýkrát v lehote 3 pracovných dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia, a to v úradných hodinách,
- povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu, najmä zúčastňovať sa seminárov či prednášok zameraných na prevenciu páchania trestnej činnosti.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava napadnutým uznesením podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 66 ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 46T/157/2018, zo dňa 17.07.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/81/2020, zo dňa 20.05.2021.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 34-37 spisu.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd svoje zamietavé stanovisko odôvodnil konštatovaním, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd ustálil, že druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich pracovných i mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu preukázal polepšenie, táto je splnená. Okresný súd poukázal na závery hodnotenia odsúdeného ústavom na výkon trestu odňatia slobody, podľa ktorých konštatoval, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nespĺnenie tejto materiálnej podmienky.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, okresný súd konštatoval, že táto nie je splnená, nakoľko z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený má celkovo 8 záznamov pre druhovo rôznorodú trestnú činnosť a to tak majetkového charakteru, ako aj proti zdraviu a poriadku vo veciach verejných. Z odpisu trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli doteraz ukladané tresty odňatia slobody s podmiennečným odkladom, prípadne alternatívny peňažný trest, a až v prípade časovo posledného odsúdenia súd pristúpil k uloženiu nepodmiennečného trestu odňatia slobody. Napriek tomu, že odsúdený v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody preukazuje svojim správaním polepšenie, jeho zjavné protiprávne konanie počas pobytu na slobode v čase, kedy sa zjavne výchovný účel podmiennečného trestu odňatia slobody minul účinkom, neumožňujú súdu dospieť k záveru, že od neho možno očakávať vedenie riadneho života v prípade podmiennečného prepustenia z výkonu trestu.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, zahlásil sťažnosť odsúdený (č. I. 33 spisu), ktorú do rozhodnutia sťažnostného súdu bližšie písomne odôvodnil prostredníctvom obhajkyne osobitným podaním (č. I. 40-43 spisu).

V písomne odôvodnenej sťažnosti odsúdený prostredníctvom obhajkyne namietal (skrátene), že napadnuté uznesenie považuje za nezákonné a podanou sťažnosťou sa dožaduje zrušenia napadnutého uznesenia a vyhovenia žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Po rekapitulácii záverov napadnutého uznesenia namietal, že odôvodnenie súdu je nekompromisné a skoro nadobudol sám o sebe dojem, že je najväčší kriminálnik na Slovensku. Je pravdou, že bol v minulosti viackrát odsúdený, avšak trestná činnosť nebola závažná. Páchal ju pod vplyvom alkoholu, čo si samozrejme uvedomil až neskôr. Alkohol začal po poslednom odsúdení intenzívne riešiť, keď ešte na slobode dobrovoľne navštevoval protialkoholickú ambulanciu a v liečení bude pokračovať aj po prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Ďalej uviedol, že celý život čestne pracoval v trvalom pracovnom pomere ako vzorný zamestnanec, plniac si všetky pracovné povinnosti, starajúc sa o rodinu tak osobne ako aj materiálne. Navyše uviedol, že trestná činnosť, ktorej trest si v súčasnosti odpykáva, bola spáchaná v roku 2017. Výkon trestu nastúpil v roku 2021, pretože vec nebola právoplatne skončená z dôvodu Covidu, z čoho vyplýva, že od spáchania trestnej činnosti bol na slobode vyše 4 rokov, počas ktorej doby sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania. Mal za to, že táto skutočnosť je dosť závažný predpoklad toho, že na slobode vie žiť riadny, bezúhonný život. V ďalšom poukázal na to, že z obsahu napadnutého uznesenia je zrejmé, že k sociálnym podmienkam sa súd absolútne nevyjadril a tieto zároveň dostatočne neskúmal. V prvom rade poukázal na to, že splnil všetky podmienky potrebné pre konanie o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako to má na mysli zákonodarcia v ustanovení § 66 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona. Odsúdený sa potom zaoberal druhou materiálnoú podmienku pre podmiennečné prepustenie z VTOS. K tejto uviedol, že súdu predložil potvrdenie o zabezpečení práce, čestné prehlásenie bývalej manželky, že má zabezpečené bývanie v spoločnom rodinnom dome – C., D. E. XX. Z uvedeného vyplýva, že dostatočne preukázal, že možno od neho očakávať, že bude viesť riadny život. K tomu namietal, že samosudca pri rozhodovaní o jeho žiadosti, neprihliadol ani na jeden jediný argument, ktorý uvádzal v žiadosti. Na verejnom zasadnutí dňa 09.01.2023 ho vypočul, kedy vo výpovedi deklaroval, že svoju trestnú minulosť úprimne ľutuje, po podmiennečnom prepustení z VTOS chce začať nový život so svojou rodinou, s ktorou udržuje intenzívne spojenie, využívajúc všetky formy - telefón, dopisy, osobné stretnutia. Na verejnom zasadnutí bola prítomná aj jeho bývalá manželka, B.

B.. Nenavrhol ju vypočúť, lebo predpokladal, že sudca sám vyvinie iniciatívu a bude zisťovať u nej, aký je jej postoj k prejednávanej veci, ako sa spolieha na jeho pomoc po prepustení z výkonu trestu, ako si predstavuje život s ním. Samosudca viedol verejné zasadnutie bez záujmu zistiť skutočné okolnosti, týkajúce sa jeho osoby, preukázania viesť v budúcnosti riadny život.

Odsúdený tiež namietal, že súd sa v napadnutom uznesení absolútne nezaoberal jeho osobnými pomermi, na ktoré prostredníctvom svojej advokátky poukazoval na verejnom zasadnutí a ktoré boli spôsobilé mať význam pre kladné rozhodnutie o jeho žiadosti. V súčasnosti bol premiestnený na otvorené oddelenie F. G. H. I. J. C., K. X, kde má voľný pohyb v civilnom oblečení a pracuje na A. L. I. C.. Mal za to, že pokiaľ by bol taký nenapraviteľný, nepreložili by ho na otvorený oddiel. Z vyššie uvedených skutočností je potom nepochybné, že má vytvorené všetky podmienky na vedenie riadneho života a taktiež zabezpečené všetky podmienky postpenitenciárnej starostlivosti, a to najmä vo vytvorení priaznivého sociálneho zázemia (práca, bývanie, rodina a pod.). Bezprostredne po prepustení sa teda môže bezproblémovo zaradiť do spoločnosti a pokračovať v resocializácii prostredníctvom dostatočného rodinného zázemia.

Navyše uviedol, že je prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, z čoho vyplýva, že ešte nebol podmienene prepustený. Samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho trestného činu odsúdeného je síce dôležitým, pri prognóze očakávania vedenia riadneho života, táto prognóza však nemôže byť založená výlučne a len na jeho trestnej minulosti a závažnosti skutku. Bol toho názoru, že doposiaľ vykonaný trest možno považovať za dostačujúci pre naplnenie účelu trestu tak, ako ho má na mysli ustanovenie § 34 Trestného zákona. Zo všetkých okolností prípadu je nepochybne zrejmé, že dosiaľ plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne nepochybne umožňujú urobiť záver o jeho polepšení sa a je na nich možné objektívne založiť i prognózu, že v budúcnosti skutočne povedie riadny život (na čom má aj osobne eminentný záujem). Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti mohol súd prvého stupňa podporiť uložením dlhšej skúšobnej doby, prípadne uložením dohľadu probačného a mediálneho úradníka a tiež uložením primeraných obmedzení a povinností. Ide o inštitúty a faktory, ktoré vo svojom súhrne môžu efektívne dopomôcť naplneniu prognózy vedenia riadneho života z mojej strany a v konečnom dôsledku zabezpečia ochranu spoločnosti viac, ako keď bude vo výkone trestu. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov žiadal Krajský súd v Trnave, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil na nové konanie a rozhodnutie, event. aby sám rozhodol a vyhovel jeho žiadosti a podmienene ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený orgán na podklade včas a riadne podanej sťažnosti, podľa § 192 ods. 1 písmeno a), písmeno b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokovej časti napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia má síce náležitosti podľa § 176 odsek 2 Trestného poriadku, keď okresný súd v ňom podrobným spôsobom rozviedol všetky právne skutočnosti, ako aj právne úvahy, ktoré majú relevanciu vo vzťahu k rozhodnutiu o podmienene prepustení odsúdeného, avšak s týmito právnymi úvahami okresného súdu sa sťažnostný súd nestotožňuje a v tejto súvislosti uvádza nasledovné.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienčne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

V prvom rade krajský súd uvádza, že na to, aby mohol byť odsúdený podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nevyhnutné, aby okrem formálnej podmienky, spočívajúcej vo vykonaní zákonom určenej dĺžky trestu, súčasne splnil aj dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie a zároveň možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd dospel k správne mu záveru, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienčné prepustenie, teda vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu a zároveň správne skonštatoval splnenie aj prvej materiálnej podmienky, a to podmienky riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí pozitívne hodnotenie riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Naopak podľa názoru krajského súdu (na rozdiel od presvedčenia súdu prvého stupňa) bola v prípade odsúdeného splnená aj druhá z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

K tomu má krajský súd za potrebné v prvom rade uviesť, že súd rozhodujúci o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody musí zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré mu poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože aj tieto okolnosti vedú do istej miery ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať potom, ako opustí brány väzenia. Pri skúmaní splnenia materiálnych podmienok, týkajúcich sa možnosti podmienčného prepustenia odsúdeného na slobodu, je preto pre súd dôležité zistiť a vyhodnotiť správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Pritom správanie odsúdeného je determinované samotným výkonom trestu odňatia slobody, ako aj plnením jeho účelu, ktorý spočíva v prevencii pred ďalším páchaním trestnej činnosti a výchove odsúdeného k vedeniu morálneho a slušného života.

Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti.

Sťažnostný súd sa preto pri svojom rozhodovaní zameril na zistenie splnenia všetkých do úvahy prichádzajúcich predpokladov (formálnych a materiálnych) pre uplatnenie tohto trestnoprávneho inštitútu. Vo vzťahu k splneniu materiálnych podmienok na podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody sťažnostný súd vychádzal predovšetkým z pozitívneho hodnotenia riaditeľa ústavu a teda správania sa odsúdeného vo výkone trestu, podľa ktorého je správanie odsúdeného na požadovanej úrovni, slušné a bezproblémové, pokyny a príkazy príslušníkov rešpektuje, jeho pracovná morálka bola vždy hodnotená kladne. Doposiaľ bol jedenkrát disciplinárne odmenený, disciplinárne tresty vykázané nemá. Odsúdený plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Uvedené hodnotenie sa krajskému súdu javí tak, že pri hodnotení osoby odsúdeného, ktorý je prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, možno konštatovať dostatočnú mieru jeho polepšenia.

Ďalej krajský súd zistil, že pokiaľ ide o trestnú minulosť odsúdeného, tento má v registri trestov osem záznamov. V súčasnosti si vykonáva trest odňatia slobody za spáchanie prečinu útoku na verejného činiteľa a prečinu nebezpečného vyhrážania v trvaní tri roky, pričom koniec výkonu tohto trestu má stanovený na 20.05.2024. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený v čase rozhodovania krajského súdu vykonal približne dva roky a jeden mesiac nepodmienečného trestu odňatia slobody z celkových troch rokov, pričom výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody, ako najprísnejšieho trestu v podmienkach Slovenskej republiky, bolo na jeho osobu pôsobené po prvýkrát. Súčasne z vyjadrenia odsúdeného na verejnom zasadnutí okresného súdu vyplýva, že odsúdený svoje konanie ľutuje, chce žiť riadny spoločenský život, chcel by byť prospešný pre spoločnosť. Taktiež z priložených listinných dôkazov rezultuje, že odsúdený má v prípade podmienčného prepustenia z výkonu trestu zabezpečenú prácu v spoločnosti B. M. N., O. a v prípade podmienčného prepustenia sa odsúdený plánuje vrátiť na adresu D. XX, XXX XX C., kde by žil so svojou bývalou manželkou a svojimi deťmi, ktoré súdu rovnako

poskytli vyhlásenie o poskytnutí pomoci a zabezpečenia odsúdeného v prípade jeho podmieneného prepustenia. Tieto skutočnosti krajský súd považuje za významné pre konečné pozitívne rozhodnutie o podanom návrhu, lebo ak odsúdený po prepustení smeruje do prostredia, kde má priaznivé rodinné zázemie, ako i možnosť zamestnať sa a mať legálny príjem, zvlášť v situácii, keď má k vlastnej trestnej činnosti kritický postoj a vo výkone trestu odňatia slobody je prvýkrát, tak je možné dôvodne predpokladať, že aj len časť z vykonaného trestu splnila u neho svoj účel z hľadiska kritérií definovaných v ust. § 34 Trestného zákona.

V celkovom kontexte vyššie uvedeného vyvodil sťažnostný súd záver, že odsúdený spĺňa všetky tri podmienky podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, pričom pri hodnotení druhej materiálnej podmienky vzal súd do úvahy najmä to, že doterajší výkon trestu odsúdeného prevychoval k tomu, že od neho možno dôvodne očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život, čím bola dosiahnutá i ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Zároveň má súd za to, že doterajší výkon trestu odňatia slobody bol pre odsúdeného dostatočne odstrašujúci a zároveň motivujúci k tomu, aby sa vyvaroval páchaniu trestnej činnosti v budúcnosti.

Podmienené prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia nápravy a resocializácie odsúdeného. Neznamená však ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie v prevýchovom a resocializačnom procese v iných podmienkach. Skrátené účinky priameho výkonu trestu odňatia slobody sa v prípade podmieneného prepustenia dopĺňajú hrozbou jeho ďalšieho pokračovania, pričom sa odsúdenému dáva možnosť preukázať, že i vykonaný trest v kratšom trvaní, než bol uložený, je schopný splniť účel trestu.

S poukazom na charakter a závažnosť odsúdeným spáchanej trestnej činnosti (dva prečiny) a s dôrazom na pokračovanie v prevýchovom a resocializačnom procese, určil súd odsúdenému skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky. K tomuto zároveň prispeje aj nariadený probačný dohľad nad odsúdeným v trvaní 3 (tri) roky a uložené povinnosti a obmedzenia, a to konkrétne zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok; pravidelne a v dohodnutých termínoch, najmenej raz za mesiac sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi Krajského súdu v Bratislave a povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku alebo iného výchovného programu, najmä zúčastňovať sa seminárov či prednášok zameraných na prevenciu páchania trestnej činnosti.

Uvedenú skúšobnú dobu, nariadený dohľad a uložené povinnosti a obmedzenia považuje krajský súd za plne dostatočné na dosiahnutie resocializácie a plnej nápravy odsúdeného, ktorý má možnosť preukázať, že i vykonaný trest v kratšom trvaní, než bol uložený, je schopný splniť účel trestu. V opačnom prípade súd rozhodne o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia.

Pretože na základe spisového materiálu krajský súd zistil dôvod na postup podľa § 194 odsek 1 písmeno a) Trestného poriadku, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahom a vo veci rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.